

Матеріали

II Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій» (ByteED 2025)

(Харків, 17-19 квітня 2025 року)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Навчально-науковий інститут «Академія вчителства»
Інститут педагогіки НАПН України
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Інститут соціологічних наук і педагогіки Варшавського університету
природничих наук (SGGW w Warszawie) (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Софійський університет (Республіка Болгарія)
Педагогічний інститут Університету Ченду (Китайська Народна Республіка)
Асоціація Харків-Оксфорд
Центр музично-освітньої майстерності (Французька Республіка)
Всесвітня конфедерація молоді та спорту (Турецька Республіка)

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій
(ByteEd-2025)
17–19 квітня 2025 року

ХАРКІВ
2025

ББК
УДК

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № від травня 2025 року).

Увага! Текст обкладинки буде доповнений, зокрема буде вставлений ISBN, після проходження збірки через раду ХНУ.

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2025) : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17–19 квітня 2025 року) / за заг. ред. І. В. Таможської; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 422 с.

До матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції включено доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої та загальної середньої освіти, здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

У матеріалах конференції розглянуто історичні та методологічні засади розвитку педагогічної науки, проблеми міжнародної освіти та педагогічної компаративістики в умовах глобалізованого суспільства, питання модернізації середньої та вищої освіти в контексті цифровізації навчального простору, теоретичної та практичної професійної підготовки майбутніх фахівців, неформальної й інформальної освіти, забезпечення ефективності інноваційних освітніх технологій в епоху динамічних змін, надання педагогічної підтримки здобувачам з особливими освітніми потребами, компенсації освітніх втрат в умовах війни й повосенний період, проблеми педагогічного менеджменту, публічного управління й адміністрування в закладах вищої освіти.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

© Навчально-науковий інститут
міжнародної освіти Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна, 2025

Ду Фенін. Використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в школах КНР.....	76
Жигло Оксана. Психолого-педагогічні умови формування професійної мотивації студентів у процесі навчання в закладі вищої освіти	81
Завгородній Дмитро. Використання цифрових інструментів для розвитку інфомедійної грамотності в умовах онлайн-навчання	85
Звєкова Світлана. Вимоги до майстерності педагога в роботі з дітьми з порушеннями мовлення.....	87
Зенякін Олексій. Формування іншомовної комунікативної компетентності німецьких студентів на основі використання рідної мови.....	90
Ільєнко Андрій. Риторична культура державного службовця в аспекті його мовної свідомості	93
Кайдалова Лідія. Упровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх фахівців.....	96
Карпенко Ореста, Чепіль Марія. МООС для освітян: виклик та можливості в умовах війни	99
Кікінежді Оксана, Рик Микола, Василькевич Ярослава. Застосування дизайн-мислення як цифрової технології в освітньому середовищі	103
Кімакович Віталій. Структура готовності майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності.....	107
Кіріяченко Ірина. Переваги та недоліки залучення технологій у китайському дитячому садочку	110
Князян Маріанна. Сучасні методологічні підходи до професійної підготовки викладача іноземних мов.....	115
Козир Маргарита, Непийвода Анастасія. Роль цифрових платформ у розвитку консультаційної діяльності в освіті дорослих	118
Корсун Світлана, Шапошнікова Ірина. Формування здоров'я-збережувальної відповідальності у здобувачів вищої освіти: психолого-педагогічний аспект.	122
Кравченко Володимир. Педагогічні принципи в контексті управління взаємодією зі стейкхолдерами підприємств агропромислового комплексу	125
Кугай Ксенія. Персоналізовані тести для студентів комп'ютерних спеціальностей як інструмент індивідуалізації навчання іноземних мов	127
Куйдіна Тетяна, Кабацька Олена. Формування соціального здоров'я студентів для створення позитивного іміджу майбутнього викладача	130
Курільченко Максим. Роль та значення самостійної роботи в професійному становленні майбутніх фахівців	134
Кушнір Анастасія. Формування компетентностей для розбудови миру у бакалаврів зі спеціальності «Менеджмент»	138
Лебедик Леся. Формування ІКТ-компетентностей майбутніх психологів у процесі професійної підготовки.....	143
Лунячек Вадим. Вплив глобалізаційних процесів на професійний розвиток	

ЗАСТОСУВАННЯ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ЯК ЦИФРОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Оксана КІКІНЕЖДІ,

доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

Микола РИК,

кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії і соціальної
антропології імені професора І. П. Стогнія,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав, Україна

Ярослава ВАСИЛЬКЕВИЧ,

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав, Україна

Трансформаційні зміни цифровізації глобалізованого світу, формування міжнародних та національних інформаційних структур в умовах ринкової економіки вимагають активізації особистості як важливого суб'єкта суспільно-економічного розвитку, інтенсифікації інформаційно-комунікативних засобів задля ширшого залучення молоді до інноваційних процесів в освіті. Стратегічні напрями виховання нової генерації українців в умовах цифрової реальності знайшли своє відображення у створенні та введенні в дію в Україні «Концепції виховання дітей та молоді в цифровому просторі» [7].

Тому дослідження сучасного стану взаємовпливу геосистеми та психосистеми людини, якісного надання цифрових послуг щодо розширення культуротворчого, екоментального, егалітарно-освітнього, креативного, недискримінаційного середовища всіх учасників освітньої взаємодії засобами ІКТ-інновацій є соціально затребуваною проблемою сьогодення.

Розроблення дієвої стратегії конструктивної взаємодії учасників освітнього процесу через упровадження інноваційного методу дизайн-мислення у процес підготовки якісно вмотивованих конкурентоспроможних майбутніх фахівців сфери туризму, бізнесу та управління в умовах діджиталізації стало метою нашого дослідження. Зокрема, це стосується розроблення та впровадження інноваційного методу дизайн-мислення в освітній процес підготовки майбутніх фахівців туристичної індустрії.

Учені та практики розглядають Design Thinking як інструмент для генерації нових ідей та рішень, створення інноваційних продуктів і розв'язування проблемних завдань [1; 10]. Зокрема, Б. Барнетт та Д. Еванс [1] наголошують, що дизайн-мислення з психологічної точки зору є необхідною умовою для проєктування особистістю власного успішного життя.

У контексті людиноцентристської гуманістичної парадигми Human-centered design та Design Thinking стали популярними та необхідними методами для ведення бізнесу в управлінській сфері, удосконалення освітніх технологій і підвищення якості освітянських послуг.

Проблема упровадження ІКТ-технологій в освітнє середовище як імперативу модернізації освіти, на думку В. Кременя, пов'язана передусім з

принципово новими вимогами та викликами сучасного інформаційного суспільства до якості підготовки конкурентоспроможних фахівців. Учений наголошує на інтегративному потенціалі комп'ютеризації як найважливішої складової сучасного науково-технічного прогресу, який поєднується з широким соціокультурним і філософським підходом до дійсності, оскільки вперше в інтелектуальній культурі з'явилась реальна можливість синтезу гуманітарних і природничих наук з усіма видами творчої діяльності [8, с. 3-9].

Суголосною є думка Г. Балла щодо культуротвірної функції психологічної науки, що передбачає аналіз *культури* як базової категорії людинознавства, *особистості* – як утілення культури (включно із її творчою стороною) в людському індивіді, *освіти* – як цілеспрямованого прилучення індивідів до культури [9, с. 7]. Культура розглядається мірою «людяності» суспільної людини, а універсальним механізмом трансляції норм культури є система освіти.

Як засвідчили наші дослідження, розкриття взаємозв'язку між психологічними та географічними чинниками та їх вплив на екосвідомість і поведінку зростаючої особистості в контексті гуманістичної психології та гуманітарної географії, є детермінантою розширення культуротворчого ментального простору всіх учасників освітньої педагогічної взаємодії, створення екоментального як безпечного, творчо-розвивального середовища для дітей та молоді на засадах міждисциплінарності та педагогіки партнерства. У процесі соціального партнерства вирішувалося завдання підвищення екопсихогеографічної грамотності та комплексної підготовки вмотивованого вчителя як соціального фасилітатора, наставника, коуча, партнера учнівської молоді до створення етнопсихокультурного ландшафту в освітньому закладі, впровадження інноваційно-інтерактивних заходів, застосування ІКТ-інновацій, формування екосвідомості та егалітарного світогляду у підростаючого покоління, активної соціальної підтримки молоді та її самореалізації у розвитку соціальної інфраструктури територіальних громад, закладів освіти, молодіжних центрів тощо [5; 6; 11].

Сучасні туристичні підприємства функціонують в умовах жорсткої конкуренції, глобалізації та реорганізації, спрямованої на розширення діяльності, поступове зменшення частки туристичних агентств і перепродаж туристичних продуктів, збільшення частки їх продажів безпосередньо споживачеві через онлайн-мережі та дистанційно, зростання ролі маркетингу та активного просування продуктів на ринок через інноваційні засоби (інформаційні технології), динамічний розвиток онлайн-бронювання та інтернет-реклами, що вимагає від них швидкого реагування, еластичності діяльності та змін у маркетинговій політиці [2].

Сьогодні на ринку туристичних послуг представлений великий вибір картографічних сервісів – спеціалізованих інформаційних систем, що надають просторові дані у вигляді інтерактивної карти. Сервіси такого типу використовують для представлення місця розташування установ, різноманітних закладів, певних подій, для відображення маршруту чи певної бази маршрутів тощо. Майже кожен веб-сайт у мережі Інтернет використовує картографічний сервіс. На ринку картографічних сервісів найпопулярнішими можна вважати

такі: Google Maps, Bing Maps, Open Street Map та 2GIS та ін. [3; 4]. Уміння працювати на платформі відомих сервісів сприятиме формуванню якісного вмотивованого здобувача кваліфікацій на шляху його професійного розвитку, самореалізації та кар'єрного зростання у сфері туризму.

Подамо опис розробленої стратегії дизайн-мислення задля якісної конструктивної взаємодії з молоддю та інструменти методу у вирішенні проблем соціальної адаптації першокурсників – здобувачів вищої та професійно-технічної освіти.

Згідно методики дизайн-мислення, п'ятикрокового алгоритму методу, на першому етапі відкриття була складена Карта емпатії, що окреслила проблему, пов'язану з навігацією здобувачів освіти; визначення їх потреб, інтересів, побажань та емоцій у процесі проведення опитування на тему «Стратегія орієнтирів: знайомий-незнайомий Тернопіль».

Вибірка склала 290 користувачів, з них – 80,8% осіб жіночої статі, 17,2% – чоловічої статі. Переважна більшість респондентів (79,3%) вказали, що мали труднощі в користуванні засобами геоінформації, необхідність у нових знаннях та уміннях використання веб-додатків щодо безпечної прогулянки чи пошуку потрібного місця перебування, подорожі тощо.

На другому етапі – фокусування (зосередження на проблемі) – було виокремлено ключові проблеми здобувачів освіти, пов'язані з навігаційними орієнтирами в місті Тернополі та створено Карту клієнтського шляху як унікального сценарію оптимальної взаємодії з користувачами, що включала: 1) пошук інформації; 2) вибір зручного веб-сервісу; 3) освоєння веб-ресурсу; 4) трансфер (прогулянки містом із використанням онлайн-сервісів і мобільних додатків для подорожі); 5) поширення інформації; 6) створення власного маршруту.

Метою третього етапу дизайн-мислення – генерації ідей (мозковий штурм) – було проведення викладачем-фасилітатором техніки «брейнштормінгу» серед здобувачів освіти з метою знаходження якнайбільше різних ідей для вирішення проблеми. Стартапом для ідей концепту слугували заняття на тему «Сучасні картографічні джерела та технології створення геозображень» з використанням геоінформаційних технологій у практичній туристичній діяльності.

На четвертому етапі – Прототипування (розробка прототипу) – у процесі проведеного майстер-класу для першокурсників «Тернопіль – дружній до гостей» був створений прототип концепту, що дозволив команді розробити, відшукати та перевірити ефективність реалізації їхньої ідеї, зробити відповідне прогнозування майбутніх подій. Учасники відтворюють типові чи можливі ситуації навігації, завантажують веб-застосунки та впроваджують їх у повсякденний режим, з наступним демонструванням програм, маршрутів подорожі та створення нових маршрутів.

На п'ятому етапі тестування (випробування) відбувається перевірка прототипу на користувачах щодо ефективності дизайн-методу. Молодь знайомиться з веб-застосунками та апробує їх, детально опрацьовує простір, взуваючись ніби у «мокасини» користувача.

Практичним конструктом дослідження відповідно до потреб і запитів користувачів стало створення туристичного дизайн-продукту – креативних геоінформаційних карт «Тернопіль на хвилях часу» і «Тернопіль в екоформаті», їх тестування молоддю та їхніми батьками та відповідне впровадження екскурсійних маршрутів.

Оцінка результатів на етапі аналізу (презентації) засвідчила створення якісного туристичного продукту інструментами дизайн-мислення здобувачами освіти, вирішення проблеми соціальної адаптації молоді до умов урбанізованого простору та розвитку здатності управління власною життєдіяльністю на основі таких якостей, як компетентність, ввічливість, співпереживання/емпатія, що є основою конструктивної, вітальної, екологічної взаємодії учасників освітнього процесу та їх психологічного благополуччя.

Отже, використання Human-centered design та Design Thinking в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців у сфері туризму, бізнесу та управління, дозволяє надати якісні послуги туристам, споживачам, користувачам, сприяє розвитку Soft skills у сфері туризму, емоційному та соціальному інтелекту, креативному та критичному мисленню особистості, створенню позитивного іміджу міста Тернополя як молодіжної столиці європейського рівня, розвитку соціальної інфраструктури міста, привабливості громади у реалізації різних інвестиційних проєктів. Пошук інноваційних технологій, форм та методів формування екоментального, креативного, егалітарно-освітнього середовища як системотвірної складової гуманізації освітнього простору є стратегічним напрямком удосконалення цифрової інноваційної інфраструктури туристичної індустрії в регіоні та Україні.

Список використаних джерел

1. Барнет Б., Еванз Д. Дизайн-мислення. Спроектуй своє життя / пер. з англ. В. Глінка. Київ : Наш формат. 2018. 224 с.
2. Башкевич А. Л., Носенко Т. І. Огляд сучасних картографічних сервісів як засіб представлення даних для веб-сервісу для прокладання маршрутів. URL : https://fitu.kubg.edu.ua/images/stories/Departments/kitmd/Internet_conf_17.05.18/s1/1_Bashkevych_Nosenko.pdf (дата звернення: 04.01.2025).
3. Даценко Л. М., Остроух В. І. Основи геоінформаційних систем і технологій. Київ : ДНВП «Картографія». 2013. 184 с.
4. Карти Google : веб-сайт. URL: <https://www.google.com/intl/uk/maps/about/mymaps/> (дата звернення: 04.01.2025).
5. Кікінежді О. М., Василькевич Я. З., Рик М. С. Проблема формування егалітарно-освітнього середовища в Україні в сучасних цивілізаційних викликах. *Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів* : матеріали V Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції. (Київ, 27 березня – 2 квітня 2024 року). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 604-614.
6. Кікінежді О., Сампара О., Василькевич Я. Інструменти дизайн-мислення у формуванні адаптації молоді до урбанізованого середовища.

Соціально-психологічний супровід у мегаполісі : колективна монографія. Харків: Видавництво Іванченка І. С. 2024. С. 59-82.

7. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. URL: <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Kontsepsiia-vykhovannia-ditey-ta-molodiv-tsyfrovomu-prostori.pdf> (дата звернення 01.03.2023 р.)

8. Кремень В. Г. Інформаційне середовище – криза культури чи нове буття? *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи*. 2017. № 5. С. 3-9.

9. Культуротвірна функція психологічної науки : монографія / Г. О. Балл, Н. А. Бастун, О. В. Губенко, В. В. Депутат, О. В. Завгородня, Ю. М. Крилова-Грек, В. Ф. Литовський, В. О. Медінцев, С. О. Мусатов, І. Є. Разделенко ; за ред. Г. О. Балла. Київ-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 264 с.

10. Cross N. Design Thinking: Understanding How Designers Think And Work. London ; New York : Bloomsbury. 2013. 163 p.

11. Vasylykevych Y. Z., Lomak O. M., Zozulia I. M., Kochereva D. V., & Kikinezhdi O. M. Creativity as a Resource of Adaptation in a Politically and Economically Unstable Environment. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*. 2020. Vol. 8. No. 4. P. 710–718. DOI: <https://doi.org/10.6000/2292-2598.2020.08.04.14>

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Віталій КІМАКОВИЧ,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич, Україна

Сучасна освіта потребує педагогів високого рівня кваліфікації, професійної компетентності, адаптивності та гнучкості. Зростають запити щодо якості підготовки учнів, упроваджуються нові підходи, технології, методики навчання. Вчитель повинен володіти не лише фаховими знаннями, але й вміти ефективно організовувати освітній процес, застосовуючи адекватні форми і засоби. Це актуалізує проблему формування готовності до інноваційної діяльності під час підготовки студентів у педагогічних закладах вищої освіти (ЗВО).

Учені підкреслюють, що інноваційна активність педагога – комплексна робота, спрямована на створення, впровадження, поширення нового в освітній процес з метою задоволення потреб і запитів учнів. Вона спрямована на якісні зміни в системі освіти та передбачає застосування нових методів та підходів (інновацій); ефективну взаємодію між учнями, педагогами, батьками та суспільством; забезпечення необхідними ресурсами (матеріальними, інформаційними, кадровими); досягнення кращих результатів [5].